

Motion till riksdagen 2013/14:Fö218

av Irene Oskarsson (KD)

Livsmedelsförsörjningen som säkerhetsfråga

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om Sveriges utmaningar när det gäller livsmedelsförsörjning.

Motivering

De säkerhetspolitiska utmaningar som idag möter Sverige är annorlunda till sin karaktär än de som mötte oss under det kalla krigets dagar. I takt med att gamla hotbilder suddats ut, har nya tillkommit. Supermaktsdominans, blockpolitik och terroristbalans har ersatts av en mer pluralistisk världskarta, där terroristattacker riktade mot civila, en snabbt accelererande ökenspridning och upptrappad förföljelse av religiösa minoriteter växt fram som ytterst reella hot mot internationell fred och säkerhet.

En säkerhetspolitisk riskbedömning som tar sin utgångspunkt i strikt realpolitiska antaganden som att osäkerhet endast förekommer och att säkerhet endast byggs enskilda stater emellan, och inte ser säkerhetsproblem som mångfasetterade, globala och gränsöverskridande, förmår därför inte att ge en adekvat bild av det globala säkerhetsläget. I sin första rapport "Vägval i en globaliserad värld" (Ds 2013:33) gör Försvarsberedningen en analys av den säkerhetspolitiska utvecklingen som har detta vidare perspektiv. Skeenden som analyseras är bland annat den militära upprustningen i Ryssland, it-hot, terrorism, klimatförändringar. Utgångspunkten är den pågående globaliseringen driven av handel mellan länder, och dess positiva och negativa konsekvenser. Utvecklingen leder även till spänningar, som kan vara konfliktskapande. Denna analys kommer nu att ligga till grund för det fortsatta arbetet där en analys av själva Försvarsmakten och dess framtida organisering står i centrum.

Fel! Okänt namn på

En fråga som försvarberedningen lyfter i ”Vägval för en globaliserad värld”, är den accelererande bristen på vatten, energi och livsmedel. Vattenförsörjning är direkt avgörande för den ekonomiska ryggraden i flera länder. Vattenföringen från världens floder används till 75 procent till jordbruk, industri och hushåll. Stigande urbanisering koncentrerar vattenbehovet geografiskt med ökad konkurrens som följd. Kunskapen att förvalta vattentillgångar är ofta bristande i delar av Afrika och Asien. Vattenutvinning från till exempel avsaltning ställer stora krav på energiframställning. Energikonsumtionen korrelerar också med förbättrad levnadsstandard, något som ytterligare driver vattenkonsumtionen. Enligt International Energy Agency (IEA) beräknas vattenkonsumtionen öka med 85 procent till 2035.

Jordbruksmark är en ändlig resurs med strategiskt värde. Konkurrensen om bördig jord har därför lett tillväxtekonomier att i hård konkurrens köpa upp bördig mark i utvecklingsländer i syfte att säkra sin livsmedelsförsörjning.

Klimatförändringarna är reella. De känner inga geografiska gränser. Ökenspridning på Afrikas horn gör stora arealer obebodliga och försätter människor på flykt. Uttorkade flodbäddar och översvämmade odlings- och betesmarker gör att kampen om redan knappa vatten- och matresurser hårdnar. Det är en kamp för överlevnad som riskerar att underblåsa existerande och skapa nya sociala och väpnade konflikter, med potentiella regionala och globala överspillningseffekter som följd.

Konflikter och krig kring naturresurser är inte något nytt fenomen. I detta är livsmedelsförsörjningen med konkurrensen om vatten, energi och livsmedel ett återkommande spänningsmoment. Detta är ett faktum som kan komma att bidra till att ytterligare förvärra pågående konflikter kring naturresurser på den afrikanska kontinenten och annorstädes, och någonting som Försvarsberedningen bör ta i beaktande i sitt fortsatta arbete.

Detta bör ges regeringen tillkänna.

Stockholm den 2 oktober 2013

Irene Oskarsson (KD)